

מִימֵי הַנַּחֲלָה

גליון שיחת חברים

י"ד ע"י
איחוד האברכים הצעירים דחסידי ברסלב ירושלים
"מורשת הנחל"

תמוז תשע"ט

גליון ל"ה

נקודת החבר

י.ה.ה.

וצח כזה, כפי שכותב מוהרנ"ת לבנו ולנו, תלמידיו כבניו (במכתב מיום א' קרח וא' חוקת תר"א): שצריכים לומר בליבו: אדרבה, א"כ כשמר לי מר מאוד, עתה עתה [יעצט] יש לי לשמוח הרבה, שאעפ"כ אני מתעטף בטו"ת וכו' וגם אני זוכה ליתן צדקה לפעמים וכו'. ועל כולם מה שאני מתאבק ומתייגע להתקרב לאור הגנוז, אור הקדוש הצדיק הזה, אשר הוא יתקננו בלי ספק וכו'.

וממשיך מוהרנ"ת לצוות לדורות עולם "וכל מה שהיצר מרבה להגביר היגון ואנחה בזה אני משמח יותר וכו', ואף ע"פ שבאמת אני מקולקל מאד, זהו שמחתי, שמקולקל כזה יזכה לקדושות כאלה ולבלי להתנגד על אור קדוש כזה וכו' וכו'.

וזהו תמ"ז - ז'כרו ת'ורת מ'שה, לזכור את הניסים והפלאות שעשה עימנו מלפנים עד היום הזה וכו' להזכירנו בכל פעם את ה' אלוקינו ואת תורתו הק' ובפרט האוחזין עצמם בקשרי עבות חבלי אהבה בהצדיק וכו' עיי"ש.

ובעצם כל דברי אלה מיותרים ובפרט בין אנ"ש היודעים כ"ז, ובאתי רק להזכר ולהזכיר את החברים:

טייערע ברידער! ה'אשרינו' עולה על הכל, יש לנו עלים לתרופה

שהם תרופה כפשוטו, למי שרק יקבלם בתמימות וישמח את עצמו בשמחת 'והבדילנו מן התועים' בשני פנים ושאינו מתנגד על אור כזה ששמחה זו היא כללית דכלליות כל התורה. וזהו הסוף פסוק מכל הספה"ק עלים לתרופה. ועיקר כח ההתחזקות הוא: להודיע שיש נחל נובע מקור חכמה בעולם.

טייערע חברים! הבה נתעורר ונתחדש יחד באשרינו הנצחי, שלא נס לחו ולא כהתה עינו. מיין פייערל וועט טלואין ביז משיח וועט קומען. בב"א

דומה כי אחד מהעבודות המזולזלות היא עבודת השמחה. והלא היא עבודה ככל העבודות ומצוה ככל המצוות ומאידך כותב רבינו: 'עבירה גדולה להיות בעצבות' עיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ומרה שחורה', וכן מובן מדברי רביה"ק שעצבות היא תאוה ככל התאוות, ועיקר כח המדמה שהוא התאוות מתגברים ע"י עצבות.

לא מיבעיא אצל אנשי העולם הזה שכל עסקם וענינם הוא בעסקי ממון - אנפין חשוכין - עצבות, וכדברי רביה"ק בתורה כ"ג, ובפרט כהיום שכל השולחנות מלאו קיא וצואה, ואין מנוס ומפלט כי אם בין אנשי הבעל תפילה ותלמידים התם הקדוש, שעליו מעיד רביה"ק "אז ער איז שטענדיג פריילאך געווען". אלא אפי' בעינינו, השמחה מבויזת מאוד.

געוואלד געשריגן! השמחה - שעליו כותב ראבר"ן כי השמחה היא כלליות דכלליות, היינו שכל מידה ומידה טובה שאנו קונים אותה חייבת להיטפל לשמחה שזוהי העיקר מן הכל. "והיא ההצלה מראשי התאוות ממון וניאוף והוא ש'מחה תמחה את זכר עמלק ועל ידה יגאלנו הגואל צדק גם מהגלות הגשמי" [לשון ראבר"ן בהקדמה לששון ושמחה ולא הייתי אלא כמאן דמחוי במחוג עיין שם ותמצא נחת] - הזו תתבזה!?

ובכן שומה עלינו חובה תלמידים מקור ובעל השמחה, לעסוק ללמוד וללמד בעניין השמחה בכל פרטיה ודקדוקיה עדי נזכה להשיגה בשלימות.

ואם באת לידינו עניין השמחה, עצור במילים לא אוכל, לכתוב על עיקר העיקרים יסוד היסודות שבמצות וחיוב השמחה שהעת (חודש תמוז) והמקום (שיחת חברים בין אנשי הנחל נובע) קא גרים:

וזאת למודעי כי עיקר השמחה בין אנ"ש הוא שזכינו לבלי לחלוק על אור זך

דבר האיחוד

בחודש זה זכינו זה הפעם השלישית, לקיים מעמד "תפילה בכח".

"בתלתא הוי חזקה" קובעים חז"ל, ואכן החזקה הביאה בכנפיה מהפכה, האברכים אינם חושבים לשקוע בתרדמה עד ה'מעמד' הבא, רצונו של רבינו הק': "להחזיר העטרה ליושנה" הולכת ומתקיימת. פרטים נוספים ב'מהנעשה' בגליון הנוכחי.

סיפור התקרבות

ח.ק.

שהם אפויים בלבו, ואמר הראש חבורה לבחורים שצריכים להיות 'איינגעבאקן'... ואני שכבר ידעתי קצת מהאמת לאמתה גמרתי בלבי שהוא צודק, ומני אז אכן התחלתי יותר ויותר לאפות את לבי בתנורו של מי שאמר: "האש שלי תוקד עד ביאת המשיח".

החלק המרכזי בסיפור התקרבותי הוא, שלמדתי חברותא עם בחור בישיבה קטנה בירושלים ברסלב'ר חסיד אמיתי, והייתי קשור אליו בלב ונפש, אבל שמרתי זהירות כל השנים שלא אתקרב חלילה... ולא דיברתי עמו על נושא זה כלל ועיקר.

רק בשיב"ג על אף שלמדנו בישיבות נפרדות שמרנו על קשר חזק, למדנו יחדיו מידי פעם, וראיתי עליו כזה ערליכקייט ורצינות, אמרתי בלבי, אני חייב לראות מאיפה זה נובע... התחלנו לדבר על כל הנושאים של ברסלב וכך התפורר הקרח אט אט...

בניגוד למה שהרבה ניסו לפתות אותי שאתרחק מדרכו של רבינו הק' שמא לא יהיה לי שידוך הגון, - השידוך שלי הגיע דוקא מזה שחותני שליט"א ראה אותי לומד ספרי רבינו הק' ב'שול', וכך לקראת ראש השנה הבא שהייתי כבר אחרי שהתארסתי עם משפחה מאנ"ש, לא היו לי מניעות מלנסוע לאומן, כשנודע למשגיח בישיבה מזה, הוא התקשר לבית הורי ואמר שאין לי מה לחפש יותר בישיבה.

והגם שהיה קשה לי לעשות שינוי דרסטי, סיבב מסובב כל הסיבות בדרך לא דרך ועל כורחי, כמובן שלא היה הסכמה מצד קרובי וכו'... אבל זה לא לקח זמן רב עד שהתגברתי על כל המניעות, ובתוך כדי שהכיסופים מאיימים לפרוץ מקרבי. כבר הספקתי תוך חצי שנה לסיים ליקו"מ שלמדתי בספרים עם ביאור כנ"ל, עם הזמן התחלתי לעשות קצת התבודדות בחדרים צדדיים ומידי פעם הלכתי לשדה.

ועדיין אני כוסף להתקרב יותר ויותר ולילך בעצותיו הקדושים ולעשות כל יום התבודדות ולהשתוקק כל העת לאור האמת בעז"ה. אמון.

הייתי משוייך לאחת החסידויות הידועות בירושלים, שם הסתובבתי בצעירותי ושם התפללתי בשבתות ומועדים,

אבל אני לא הרגשתי שם חיות בעבודת ה', לאחר הת"ת נכנסתי לישיבה חסידית בבני ברק, בו למדתי כחצי שנה, הייתי בחור ממוצע, עם תקופות של עליה ותקופות חלשות במקצת, התקופה הזאת של יעלו שמים ירדו תהומות היתה מאוד קשה בשבילי, אך לא ידעתי שום עצה מה לעשות, וכך עבר עוד שבוע ועוד חודש ששרדתי בליט ברירה.

בקין שאחרי זה נכנסתי לישיבה בירושלים. שם למדו הרבה חסידי ברסלב, והם קרבו הרבה מהבחורים לדרכו של רופא הנפשות, היה שם ממש 'מסיון' כמו שקוראים לזה... עד שכמעט חצי מהישיבה היו מקורבים, אבל אצלי לא חלו הרבה שינויים...

ואז, בסוף הקיץ, זה התחיל. פתאום החלו להתעורר בי כיסופים וגעגועים עזים להתקרב להשי"ת. 'צמאה נפשי לאלקים' כפשוטו! וכך מבלי משים הרגשתי שרגלי מוליכות אותי מעצמם לעבר ביהמ"ד הגדול ברחוב סלנט, שם התיישבתי ללמוד את ספרו של רבינו הק' - ליקוטי מוהר"ן עם ביאור, וכך נמשך הדבר בכל יום שישי ושבת ובבין הזמנים. חברי בישיבה מהמחצית השניה שראו אותי מתקרב, ניסו לקרר אותי ולדבר על לבי שאעזוב את הברסלב'ערס, אך אני שכבר טעמתי את ה'הונוגרעישע וויין' לא שמעתי להם כלל.

הגיע חודש אלול ומאוד נשבר לבי בקרבי על שלא אזכה להיות בקיבוץ באומן על ר"ה, אך לא הייתי מספיק חזק, תוך כדי עבר חודש תשרי ביחד עם הכיסופים ההולכים וגוברים. [אכן היה זה הראש השנה האחרון בחיי (עד היום) שהייתי בירושלים].

בפעם האחרונה שהלכתי בחבורות הבחורים בחסידות הנ"ל, דיבר הראש חבורה והזכיר את שיחתו של רבינו הק', שיש לו שלוש כיתות חסידים, כיתה אחת שבאים לחטוף שיריים, וכיתה אחרת שבאים לשמוע תורה, וכיתה שלישית

"מעלת הבית הפנסת ובית המדרש, שמחמת שיש מקום קבוע לתורה ותפלה על-ידי זה סוף כל סוף נטהר מהם, כי אדם יחידי יכולין להפיל חס ושלום. על-ידי התגברותם. אבל פשיש בית המדרש קבוע, כל מי שהוא בכלל אנשי הבית המדרש הקדוש ואינו מפריד עצמו מהם לגמרי חס ושלום, בודאי יתגבר קדש הבית המדרש שכלול מעסק התורה של רבים, שיש להם פח ביותר להמשיך עליהם הארה משרשי נשמותיהם הנמשכים על-ידי הצדיקי אמת שנקרא הבית המדרש על שמו שעל-ידי זה יזכה גם הוא לשאר על עמודו עד שיהיה נטהר בכללם מכל הבגדים הצואים ויזכה לבגדים נקיים."

(בצעת הפת ה' י"ז)

עלה לתרופה

לסבא חברי היקר... נ"ו

קיבלתי את מכתבך המדבר מגודל מעלת לימוד התורה ק"ע פ דברי רבינו. והדברים נכונים לכתבם בחודש זה אשר רבינו אמר כי תמוז (חסר) ר"ת זכור תורת משה.

אשרך מה טוב חלקך שהתעוררת לקיים מה שאמר מוהרנ"ת וקנה לך חבר ובפרט שע"י ה'קנה' באמת קונה לו חבר. דע"ז זוכים לקיים מה שציוה רבינו לעשות שיחת חברים.

אחר קריאת מכתבך נתעוררתי לכתוב לך ממה שכתב רבינו בתורה ל"ד, והיינו כי יש לכ"א ערלת לב היינו חרפות ואהבות רעות שיש לאדם שרוצה דברים שאינם עושים נחת רוח לבורא ית' וח"ו עושים ההיפך הגמור, והתיקון לזה הוא שיקשר את ליבו לנקודה השייכת ללבו בעת הזאת. ובהמשך התורה כתב רבינו דיש ג' נקודות א. נקודת הצדיק ב. נקודת החבר ג. נקודת עצמו ועל נקודות אלו אני רוצה לכתוב בעז"ה.

א. נקודת הצדיק, לפי מה שנתבאר בדברי רבינו היינו התקשרות לצדיקים והם יאירו בו. הנה ידוע שרבינו אמר שיש לו שלש כתות 1. שבאים לקבל שיריים, ובזמנינו שבאים לקבל התיקונים מהצדיק כגון ר"ה, תיקון הכללי, וכדו'. 2. שבאים לשמוע תורה, ולכא' היינו שלומדים ליקו"מ מחמת שיש בו עמקות גדול מאוד וחיידושים נפלאים. 3. שחקוקים בלבי, וכשבאו ר' נתן ור' נפתלי אל רבינו אמר להם אני רוצה שאתם תהיו מהכת שחקוקים בלבי.

ובדאי כ"א רוצה להיות חקוק בלבו של רבינו שהרי אם יזכה לזה, יזכה לתכלית השלימות שרבינו כל הזמן יעוררו ויחזקו לבלי לעמוד על מקומו אלא לעלות מעלה מעלה וכו'. אבל כיצד זוכים להיות חקוקים בלבו של הצדיק? ע"ז אמרו אנ"ש: כפי שהרבי חקוק בלבך, כך אתה חקוק בלבו. דהיינו שכל מה שרבינו אמר ארגיש שדיבר אלי ועלי נתכוון ואני צריך לקיים כל עצותיו הק' והכל בהתקשרות אל הצדיק. ובפרט ללמוד הרבה ספריו הק' דפניו שכלו ונשמתו מונחים בספריו כמש"כ בתו' קצ"ב, וא"כ צריך ללמוד הרבה בספרי רבינו [וכמובן ליהזר מריבוי אור הגורם לשבירת הכלים] ובפרט להתפלל להשי"ת שיקרב אותי לרבינו ולומר - ולזעוק "אין ברסלב ברענט א פייער, פייער דאס אריין אין מיין הארץ! וכן להתפלל שיתן ה' בלב הצדיק לבל יסתיר פניו ממני, ובפרט בעת למודי בספריו הק' שאזכה להבין מה נאמר אלי ולא שאחשוב שהם דרושים נפלאים וסודות גבוהים שהרי רבינו כתב את הליקו"מ והסיפו"מ וכו' בשבילי, ומדוע איני זוכה לראות האור הגנוז בהם?? שהמאור שבהם מחזירו למוטב ולא להפסיק מעבודות אלו כל ימי חיי.

וכמו ששמעתי מר' י. מ. ברנר שליט"א שברסלב זה מאה ועשרים שנה לחפש את הצדיק. וע"ז צועק מוהרנ"ת בליקו"ת על התגלות אור הצדיק, וע"ז היה צועק בלילי שב"ק על גדות נהר הבוג, ורק ע"ז זכה להתקרבות לרבינו בביטול הגמור עד שבשעת פטירתו נאנח, "מי יודע אם יצאתי ידי חובתי בתמימות של רבינו" וצ"ל מתי יגיעו מעשי למעשיו, ולכן נקח הכלי זיין שלנו היינו התפלה וההתבודדות ונבקש מאתו ית' שיקרבנו אל הצדיק הזה אשר בו תלוי כל תקותי לנצח וכן במעשה ללמוד ספריו הק' ולהשתדל להוציא מהם הלכה למעשה, וכן לעיין בהם כפי אשר ציוונו אדמו"ר זצ"ל.

ב. נקודת החבר, שזה מה שהתחלנו לעשות, לדבר עם חבירו ביראת שמים. ולצערינו הרב המושג של שיחת חברים נהפך ל'לפעמים' שכתב רבינו, היינו שבסוף התורה כתב "ולפעמים על ידי שיחת חולין יכולין לקבל גם כן אור והתעוררות לעבודת השי"ת מהנקודה של חבירו" והיינו ע"י שבאים לדבר שיחת חולין ונשארים בזה, אבל האמת שרבינו רצה שידברו ביחד כדי שע"ז יזכירו ויעוררו זא"ז מהתכלית הנצחית וכיצד זוכים להתבטל אליו ית' ולצדיקו האמיתיים.

וכפי אשר שמעתי מר' נתן ליברמנטש שליט"א שמה ששמע את אנ"ש לדבר, היה רק בענין זה והיינו לשוחח מהתכלית ומה ישאר ממני בזה העולם וכדו' וע"ז זכו להתעורר ולקבל אור הישר ואור החזון וכן כשאחד נפל היה השני מקימו ומחזקו על פי דברי רבינו ז"ל אשר ממנו נמשכין ההתחזקות האמיתית, שכשאדם שומע זה ההתחזקות יכול לבוא לשמחה אמיתית עד שבקל יכול להיות לו שעה לב נשבר, וא"כ אף שבדיבור פה אל פה קצת קשה לדבר מענין התכלית אבל מ"מ על ידי הכתב ודאי שאפשר לעשות זאת וממילא אבקש ממך שתשלח בחזרה וכן ימשך דבר זה ממני ג"כ בעזה"י.

ג. נקודת עצמו, והוא ההתבודדות אשר עצה זו היא עצה הכללית בעצות רבינו ז"ל וכפי שר' יצחק ברייטער מכנה 'הבריה התיכון'.

והנה בתחילת התורה כותב רבינו שיקשר לכו לנקודה השייכת ללבו בעת הזאת, ולפי"ז ההתבודדות צריכה להיות על מה שכואב לאדם ומרגיש שעובר עליו בעת הזאת ולכן כשמרגיש האדם שיש לו דבר מסוים שנראה לו עכשיו אל ינסה להכניס בשעת ההתבודדות את כל הדברים שרצה לבקש עליהם אלא יעמוד בעיקר על מה שכואב ועובר עליו עכשיו.

אמנם בתו' נ"ב כותב רבינו דע"י התבודדות בא לביטול הישות וביאר שם שע"י שהאדם לוקח מידה או תאוה שלקוי בה ומתפלל ומבקש מהשי"ת שיזכה להתגבר על התאוה או על המידה רעה ע"ז נתבטל ממנו, וכן ימשיך הלאה בשאר מידות ותאוות רעות עד שיזכה בסוף לבטל הכל. למדנו מכאן שעיקר ההתבודדות צריכה להיות על דבר אחד זמן מסוים. ולכן צריך באמת לקחת מידה רעה או תאוה שיודעים שלקויים בה ולהתחיל להתפלל ולבקש ע"ז ובעקשנות גדולה, כמו שרביה"ק אמר שצריך להיות עקשן גדול בעבודת ה', ובאם יש איזה דבר שכואב ועובר עלי עכשיו אזי ליחד לזה זמן מסוים מתוך השעה אך עיקר ההתבודדות יהיה על מידה מסוימת עד שיזכה לבסוף לביטול הישות ממש.

והנה כתב רבינו שע"י התבודדות שאינו כראוי בא לידי כעס, ושמעתי מר' נתן ליברמנטש שליט"א שאנ"ש ביארו בזה: דהיינו שיוצא מההתבודדות בלא התחזקות. ולכן צריך כל יום לפני שגומר התבודדות לחזק עצמו ולמצוא הנקודות טובות שיש לו ולהעריך אותם ויזכור שכל העולם כולו היה כדאי להיבראות בשביל איש"ר אחד שיאמר, על אחת כמה וכמה אם זוכה ליותר מזה ולזכור שצריך להיות בקיא ב'ואציעה שאול הינך' וכ"ז צריך לעשות עם התקשרות לצדיק וע"ז יזכה שיתקבל תפלתו ויזכה לתכלית השלימות. יש הרבה להרחיב באלו הדברים ובפרט בעניין הצדיק והתבודדות אך קצרה היריעה ולכן אגמור בזה.

לאת חסר

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים ומקומות הק'

שמואל מאיר חשין

רטט אוחז בכל יהודי למשמע המושג "קברי האבות הקדושים". קברותיהם של האבות אברהם יצחק יעקב, והאמהות שרה רבקה ולאה, ביחד עם אדם וחווה, היוו במשך כל הדורות מקום קדוש ונורא, עתיר זכויות ושער לקבלת התפילות. כבר בפרשת המרגלים מוצאים אנו את כלב בן יפונה עולה לחברון להשתטח על קברי האבות להנצל מעצת המרגלים.

"פתחא דגן עדן" קורא הזוהר הקדוש (לך פא.) למערת המכפלה: "כד נשמתא נפקת מהאי עלמא, עאלת במערתא דכפלתא דתמן איהו פתחא דגן עדן, פגעת באדם הראשון ובאינון אבהן דתמן". כלומר, הנשמה כאשר היא נפרדת מזה העולם, היא עולה במערת המכפלה ששם הוא פתח גן עדן, שם פוגשת באדם הראשון ובאבות הנמצאים שם!!!

גדולות ונצורות מסרו לנו חכמינו על מקום קדוש זה. אם נלקט את כל המובאות מהתלמוד והמדרשים, ושאר ספרי גדולי ישראל במשך הדורות, אפילו ספר עב כרס לא יספיק.

אם נרצה לספר את כל הידוע על המערה והבנין שעליה, דרך כל המקורות במשך אלפי שנות קיום העם היהודי - גם לא תספיק מסגרת מצומצמת זו. במאמרנו זה נסתפק איפוא בסקירה קצרה יחסית על המבנה הענקי, בעיקר נתמקד בתגליות של השנים האחרונות וננסה לגלות את המסתורין מתחת לפני הקרקע.

פתח גן עדן

של המוסלמים, מסתבר יותר כי הם נבנו בזמנים קדומים יותר ע"י יהודים דווקא, ולא סתם יהודים, אלא גדולי האומה, ואף יתכן שבידי שלמה המלך בכבודו ובעצמו. כך משמע מכמה מקורות וכן דעת חלק מחוקרי זמננו.

המצבות נבנו לפי סדר מסויים וכפי שנאריך להלן, אך לכאורה ניתן לומר שהם סודרו בחצר הגדולה למעלה לזכרון בעלמא, כדי להתפלל בזכות כל אחד מהם בנפרד, ולא לפי סדר הקבורה האמיתית בפנים המערה. ונסביר:

שיטת הירושלמי "דרך הסב הם קבורין"

בדברי חז"ל אנו מוצאים סתירה לכאורה בין סדר קבורת האבות המופיע בתלמוד ירושלמי, לבין הסדר המופיע בזוהר הקדוש. בירושלמי (תענית כ:.) כתוב כך: "אמר רבי שמואל בר רב יצחק: אבות דרך הסב הן קבורין". וביארו מפרשי הירושלמי (קרנן העדה ופני משה) דהיינו אברהם באמצע, יצחק מימינו ויעקב משמאלו. (וכבר הקשו המפרשים שהאבות לא נקברו בזמן אחד וכיצד יתכן לקברם דרך הסב, אמנם בפשטות נראה לומר שסידרו מקום קבורתם ע"ש העתיד. הגאון מרוגאטשוב בספרו צפנת פענח עה"ת חידש חידוש נורא כדי ליישב קושיא זו, ולפיו השבטים העבירו את יצחק אבינו מקברו בעת קבורת יעקב! מנגד יש שפירשו 'דרך הסב' שהם קבורים כשהם ישובים ולא שוכבים ואכמ"ל).

כאן המקום לציין כי המציאות בימינו של סדר המצבות במבנה שעל מערת המכפלה הוא בדיוק לפי סדר זה, אברהם באמצע ושרה מולו, יצחק מימינו ורבקה ממול יצחק, ומצד שמאלו של אברהם מצבת יעקב וממולו לאה.

המבנה המרשים והמלכותי המתנוסס לתפארה מעל מערת המכפלה, האבנים הלבנות המסותתות והמסודרות למשעי, הוא אותו סגנון בניה של הר הבית והכותל המערבי בירושלים. ואכן, רבינו אשתורי הפרחי בספרו כפתור ופרח כותב "סביב המערה מרובע ריבוע גדול חומה גבוה מאבני המקום הקדוש בית המקדש, ומקובל שהוא מבנין שלמה ע"ה". לפי הקבלה שהיתה בידיו הרי ששלמה המלך לקח מאבני בית המקדש, הובילם לחברון ומהם בנה את הבנין שעל מערת המכפלה.

אמנם ישנם במקורותינו שיטות נוספות לזהות הבונים, בין השאר אנו מוצאים את הילני המלכה, הורדוס המלך, אסתר המלכה ואילו לשונו של רבי פתחיה מרגנשבורג הוא למרבה הפלא: "על המערה היכל גדול שבנה אברהם אבינו!"

אם נשים לב לדברי הכפתור ופרח, הרי שאין הוא מתאר בנין בנוי עם גג בתקרתו, אלא חומה גבוהה מסביב למערה. האמת היא כי לפי הבדיקות שנעשו במשך השנים, וכן עדויות נוספות של מספר נוסעים, במשך כאלף שנה מאז בניית הבנין עד זמן הראשונים, לא היה כלל גג למבנה מערת המכפלה, אלא חצר ענקית המוקפת בחומה של אבני גזית ענקיות, ובמרכז החצר ששה מצבות, בערך לפי הסדר הקיים כיום בין אולמות וחצרות המבנה הקיים. ולכן גם בימינו עדיין ניתן להבחין בשולי "אולם יצחק" סמוך לקיר כי המרצפות באיזור זה שקועות בצורת מרזב כדי לקבל בתוכם את מי הגשמים.

סדר המצבות הנראים בימינו

בניגוד לסברא המקובלת שהמצבות הנראות היום הם פרי דמיונם

שיטת הזוהר הקדוש

אך בזוהר הקדוש (פרשת שלח) אנו מוצאים סדר אחר לגמרי של קבורת האבות והאמהות. עקב המסגרת המצומצמת לא נביא את כל לשון הזוה"ק, רק נציין שהוא מביא שתי שיטות, אשר לפיהם אדם הראשון והאבות כולם קבורים במערה אחת ובחדר אחד מקיר לקיר, והסדר הנכון הוא מה שכתוב ב"ספרא דשלמא מלכא": ליד הקיר קבור אדם הראשון,

לידו חוה אשתו, אחריהם לפי הסדר: שרה, אברהם, יעקב, לאה, רבקה, ויצחק סמוך לקיר השני.

לפי ב' השיטות בזוהר עולה שהם קבורים זוגות זוגות, כעין הסדר שקבורים כיום, שלא לקבור אשה ליד איש שאינו בעלה. אך בוודאי שאין זה הסדר המצויין בימינו ברחבי בנין מערת המכפלה, שהוא מתאים רק לשיטת הירושלמי.

הצעה ליישוב ב' השיטות

לעניות דעתי ניתן ליישב בדרך אפשר שאין סתירה בין הירושלמי להזוה"ק, כי יתכן שהירושלמי מתכוון "דרך הסב" לסדר המצבות שקבעו בחצר הגדולה מקום תפילתן של ישראל, ואילו הזוה"ק מגלה לנו את סדר קבורתם במערה הפנימית הנמצאת עמוק מתחת לפני הקרקע כפי שנביא את סיפורה בהמשך מאמרנו.

כיום בצד ימין של הכניסה ל"אולם יצחק" נמצא "פתח המערה" המכוסה במכסה מרושת, אשר מדי פעם המוסלמים מרימים אותו ומשלשלים לתוך החלל התת קרקעי נברשת של נרות שמן דלוקות. להלן נגלה מה פשרו של אותו חלל תת קרקעי.

המערה שמתחת לפני השטח

בב' מקומות בגמ' מצאנו תיאורים של מערת המכפלה: (א) בגמ' עירובין (נג.): "מערת המכפלה, רב ושמואל, חד אמר שני בתים זה לפניו מזה, וחד אמר בית ועלייה על גביו". (ב) בגמ' בבא בתרא (נח.): "רבי בנאה הוה קא מציין מערתא, כי מטא למערתא דאברהם אשכחיה לאליעזר עבד אברהם דקאי קמי בבא וכו' כי מטא למערתא דאדם הראשון יצתה בת קול ואמרה נסתכלת בדמות דיוקני בדיוקני עצמה אל תסתכל, (ביקש רבי בנאה): הא בעינא לציוני מערתא, (ענה אדם הראשון): כמדת החיצונה כך מדת הפנימית, ולמ"ד שני בתים זו למעלה מזו כמדת עליונה כך מדת התחתונה".

רבינו אשתורי הפרחי בספרו כפתור ופרח הקשה על הגמ' בב"ב מדוע היה צריך רבי בנאה לציין את מערת המכפלה, הרי כבר בימי שלמה המלך צויין המקום בחצר הגדולה עם החומה הענקית? ומתרץ בשם הגאונים כי הסיפור של רבי בנאה לא היה במציאות אלא חזיון בחלום הלילה. ואכן כך כתוב בתשובות הגאונים (סי' קכ"ז): "וששאלתם ההוא מעשה דרבי בנאה דהוה מציין מערתא מאי הוה עביד ומאי הוה חזי? רבי בנאה הוה עסיק בציון מערתא כי היכי דליפרסם מקום טומאה דליבדלי כהני מינה, והאי מעשה דאיתמר בחלום ראה אותו ולא במראית העין".

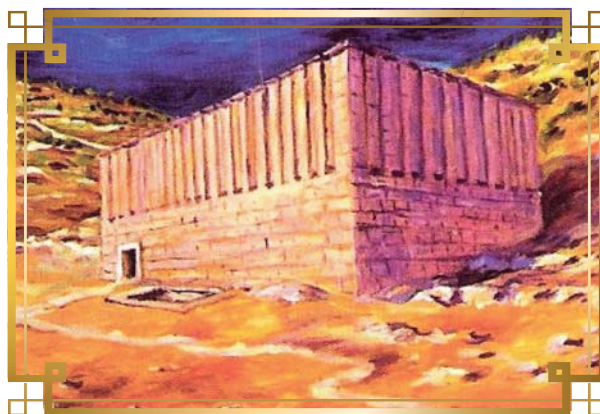
בין מציאות לדמיון

כעת, כשאנו ניגשים לחלק של תיאורי המקום בידי הנוסעים והסופרים באלף השנים האחרונות, עלינו להעלות נקודה מעניינת ומרתקת שכמעט לא מצאנו כמותה בשאר קברי הצדיקים בעולם:

בכל הקשור לביקורים במערת המכפלה רבים הם התיאורים המסתוריים, המופלאים והלא טבעיים. רבים מהמבקרים העידו על חזיונות, כגון חדרי קבורה ענקיים ובהם מיטות זהב וכסף אשר האבות שכובים עליהם, לפעמים גם קמים ומדברים עם המבקרים, או לחילופין רוח סערה שבאה ומגרשת את המבקרים ולפעמים אף הורגת אותם. יכלה הדף והעט והסיפורים לא יכלו.

אם התיאורים הללו היו רק פרי דמיונם של מבקרים תמהוניים, לא היינו כלל מתייחסים אליהם, אבל חלק מהם מתוארים בידי גדולי ישראל ממש... לולי דמיסתפינא הייתי מעלה סברא, כי מרוב קדושת המקום העלימו משמים את המערה הפנימית שלא יגעו בה ידי זרים כלל, ורק ליחידים סגולה שזכו לכך הראו מהשמים מה שהראו (בהקיץ או בחלום כשיטת הגאונים הנ"ל).

אולם בכל הקשור לאנשים פשוטים שחזו חזיונות, יתכן מאד שהמסתורין הרבה האופפת את בנין מערת המכפלה, אם נוסיף לכך את האיסור החמור של המוסלמים שיהודים לא יכנסו לתוך הבנין - כל זה גרם שיהודי שכן זכה להכנס, סיפר לאחר מכן דברים שלא היו ולא נבראו ואפילו משל לא היו. כך נוכל להבין גם "עדויות" שונות שיש גם מהתקופה האחרונה, כאשר אנשים מסויימים סיפרו שנים לאחר מכן כי הם ראו חללים שונים במעבה האדמה, רוחות סערה ועוד ענינים שקשה להולמם וליישבם בהתאם למצב הקיים

ציור להמחשת הבנין כפי שנבנה בידי היהודים

הבנין כהיום

בשטח בימינו.

בכל אופן בהמשך מאמרנו נשתדל לתאר אך ורק את המציאות הנראית לעינינו, בבחינת אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות.

המדרגה השביעית מול המערה הפנימית

בתקופת הראשונים כבשו המוסלמים את העיר חברון והשתלטו על מערת המכפלה, הפקיעו אותה מהיהודים, שינו את החצר הענקית והפכוה למסגד בעל תקרה מצויירת עם סיסמאות ערביות מובהקות. המצבות עצמם הוקפו כל אחד בחדר בפני עצמו, כאשר הערבים כמנהגם משמרים את שמות האבות והאמהות כפי שציינו אותם היהודים.

מאז, כל הנוסעים מצינים את איסור המוסלמים להכנס לתוך הבנין, כשהם מרשים ליהודים לעלות רק את שבע המדרגות הראשונות מצד ימין הבנין. ואכן עד לימינו אלה נוהגים רבים להשתטח על קברי האבות דווקא במקום המדרגה השביעית, שם קיים חלון סתום שמכוון בדיוק נמרץ מול מקום המערה הפנימית. וכפי שכבר כתבנו במאמרנו על קבר הרמב"ן.

כיום אין כבר זכר למדרגות כלל, שכן לאחר כיבוש המקום ע"י מדינת ישראל בשנת תשכ"ז, החליטו הציונים שהמדרגה השביעית מסמלת "כניעה" למוסלמים, ומשכן הביאו דחפורים ועקרו את כל המדרגות במקום למען לא ישאר "חס ושלום" זכר מאותה מדרגה שביעית שהשפילה את היהודים...

מחקרים שנעשו

בשנים האחרונות

כאן המקום להסתייג ולגלות דעתנו, כי למרות שאנו מביאים כאן את המחקרים שנעשו בידי חיילי ומפקדי הצבא וכן ע"י המתנחלים כל אחד בדרכו הוא, הרי שברור כי לפי דעת

רבותינו עיני העדה מעשים אלו אסורים בתכלית, נחשבים למרידה והתגרות באומות אשר אחריתה מי ישרנה. ואכן בעת שהמעשים התגלו היה חשש נורא שהערביים יחוללו מהומות ורק בחסדי ה' עלינו ניצלנו מהם ומהמונם.

ובכן, עם כיבוש העיר חברון בידי המדינה הציונית בשנת תשכ"ז, והפלישה הצבאית למערת המכפלה, באישון לילה כגנבים במחתרת שילשלו ילדה קטנה מבעד לפתח הדלקת הנרות בפניה של אולם יצחק, מצויידת בגפרורים ונר בלבד. הילדה ירדה לתוך החדר, וגילתה שהוא מרובע, ועל הקיר שלש מצבות, האמצעית מקושטת וגבוהה יותר מהשתיים האחרות. בקיר ממול המצבות היה פתח קטן ומרובע, היא נכנסה לתוך הפתח וצעדה במסדרון נמוך וצר שקירותיו אבני סלע, בסופו נמצא גרם של 15 מדרגות העולים למעלה. היא עלתה במדרגות ודפקה בתקרה, הדפיקות נשמעו למעלה באולם יצחק וכך התגלה שהמרצפת הגדולה הנמצאת מתחת לאפריון בקצה השני של אולם יצחק, בקו ישר ממול פתח הנרות - היא הפתח לירידה לגרם המדרגות.

לפי החקירות והדרישות של המומחים והחוקרים, שורטט החלל התת קרקעי לפי תיאורה. אולם הסברא הכללית היתה שגילוי זה הוא רק התחלה, וככל הנראה זהו רק המבוא למערת המכפלה האמיתית. יש לציין כי באותה שעה התגלה כי החלון הסתום הנמצא במדרגה השביעית בה התפללו היהודים בכל הדורות, מכון בדיוק מול המדרגות והמסדרון המוליך ככל הנראה לקברי האבות. (ראה בתרשים)

א סליחות נאכט אין חברון

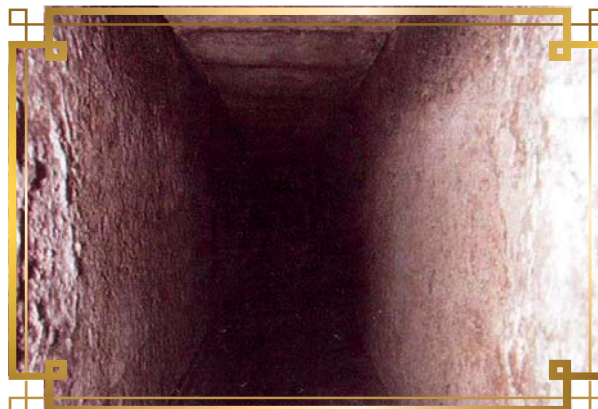
המפנה הדרמטי התחולל באחד מלילות הסליחות בשלהי חודש אלול תשמ"א. חבורת מתנחלים תושבי חברון הצליחה להרים את המרצפת הענקית מעל לגרם המדרגות ולחדור לעמקי סודותיה של מערת המכפלה.

באותם ימים נהגו אחינו הספרדים להגיע למערת המכפלה

הכניסה מהמסדרון למערה

המדרגות

המסדרון הארוך

המעבר בין המערה החיצונה למערה הפנימית

גנוז ואליו איש עוד לא הגיע. בקצות המערה אכן נראו שקעים כעין תחילת כוכים או כניסות לעומק רב יותר, אך הכל נשאר טמון ומכוסה.

לאחר שצילמו את המערה מכל הכיוונים הם יצאו החוצה כשהם לוקחים איתם כמה חרסים מתוך המערה הפנימית. האבן הוחזרה למקומה והדבר נשמר בסוד גמור.

אולם למחרת בבוקר גילה אחד מאנשי הווקף המוסלמי פריט כלשהוא שנשכח ליד פתח הכניסה הסתום והקים קול מחאה עצומה... החלה תסיסה בקרב הערביים שחשדו כי היהודים חוללו משהו סודי בתוך המערה, לשם כך החליטו מפקדי הצבא ביחד עם אנשי הווקף לשלוח לתוך המערה משלחת המורכבת מאנשי צבא וארכיאולוגים, ביחד עם אנשי הווקף עצמם, כדי לבדוק ולאשר שלא קרה שום דבר.

בחודשים שלאחר מכן נכנסה המשלחת שלוש פעמים לתוך המערה, כשהם בודקים אותה היטב היטב, מודדים אותה ומשרטטים תרשים מדויק של מידות המערה ועומקה. כך התבררו המידות

המדויקות:

המערה החיצונה

היא בצורת

אליפסה בקוטר

של 3.53 מטרים,

ואילו הפנימית

עם העצמות,

קטנה יותר

בקוטר של

1.52 מטרים

בלבד. המערה

נמצאת במפלס

של כשמונה

מטר מתחת

לקרקע אולם

יצחק, והמערה

הפנימית ממוקמת בדיוק מתחת למצבה ע"ש אברהם אבינו.

כאן המקום לציין כי אחד מהנכנסים מפרסם במשך

השנים תיאור משלו, שונה ממה שראו כל אנשי המשלחות

והמודדים. לדבריו גילה 3 כוכים עמוקים המסודרים בצורת

האות שי"ן, בחלקם חרסים שעליהם מוטבעים צורות 'מגן

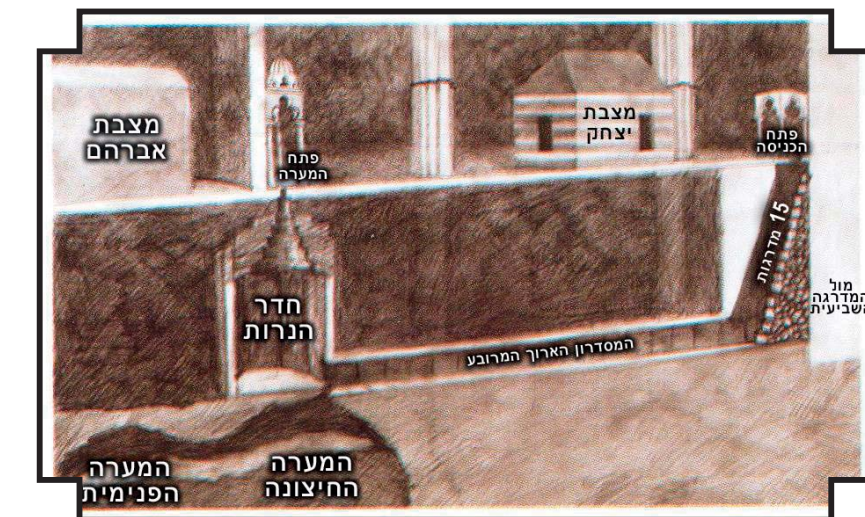
דוד' ואותיות עבריות שונות... לדבריו המערה הפנימית

גדולה גם היא, ומידתה בדיוק כפי המערה החיצונה. אולם

מתוך עדותו נראה כי עקב ההתרגשות טושטש אצלו ההבדל

בין מציאות לדמיון וכפי שכבר כתבנו לעיל שבמערות

המכפלה הדמיונות והחזיונות הם חזון נפרץ...

ציור להמחשה של מקום המערה ביחס לשטח שלמעלה

המערה הפנימית - במקורותינו

כעת נביא חלק ממקורותינו הקדומים, מתחילת זמן הראשונים, לפני שהמוסלמים כבשו את חברון ואסרו ליהודים להכנס למערת המכפלה. למרבה הפלא הם מתארים מציאות דומה עד מאד לזו שהתגלתה.

וכך כותב רבי בנימין מטולדה בשנת ד' תתקל"ג:

"מדינת חברון היתה בהר, והיא חריבה היום, ובעמק בשדה

המשך בעמ' 9

בחצות הלילה, לומר סליחות בהמון רב באולם יצחק שהיה באותה עת פתוח ליהודים ללא שום הגבלות. הם ניצלו את הרעש של הסליחות והציבור הרב שגדש את האולם, וכך כאשר הציבור היה עסוק בסליחות ותקיעות שופר כמנהגם, אף אחד לא שמ לב לקולות החציבה...

לאחר שהאבן הגדולה הוזזה ממקומה ירדו המתנחלים בגרם המדרגות, זחלו בשקט במסדרון הארוך והמרובע הנ"ל עד שהגיעו למדרגה גדולה שהובילה אותם לתוך חדר הנרות עם שלש המצבות, עליהם היו כתובות בלטינית שמות האבות אברהם ויעקב.

בתחילה ניסו להוריד את המצבות ממקומם ודמיינו לגלות מתחתם פתח של מערה, אולם פתח כזה לא נמצא. הם ניסו לחפש בכל סדק ופינה, עד שאחד הנוכחים חש לפתע רוח חלשה נושבת מסדק שבתוך המדרגה הגבוהה שחצצה בין חדר הנרות למסדרון הארוך - - -

רוח נושבת היא הסימן החשוב ביותר להמצאות חלל תת קרקעי נוסף. עד מהרה הובאו כלי החציבה, ותוך שהם

פוקדים על

ה ש ו מ ר י ם

ל מ ע ל ה

ש"י ארגנו" מנין

סליחות נוסף,

לאחר שהמנין

הקודם כבר

הסתיים, הם

המשיכו בעבודה

ותוך כמה דקות

התגלה כי

מתחת לחדר

הנרות ישנה

מערה חצובה

בסלע...

למרות הפחד

הם זחלו ונכנסו לתוך המערה, הם גילו שהמערה נמוכה למדי כי כל קרקעיתה מלאה בעפר תחוח הממלא אותה כמעט עד לתקרה. המערה התעגלה כלפי פנים עד שהפכה למסדרון נוסף שהוביל אל מערה פנימית יותר, ממש כדברי הגמ' חדר לפנינים מחדר. (לפי השיטה של עליונה ותחתונה יתכן שהכוונה לחדר הנרות שהוא מעל למערה, בבחינת אלו ואלו דברי אלוקים חיים). כמובן שכל דברינו הם אך ורק מתוך הנחה שאכן זוהי המערה המוזכרת בגמ'. אמנם יתכן בהחלט שכל מה שמצאו הם בכלל דברים חיצוניים ומבואות בלבד, ואילו מערת המכפלה האמיתית מסתתרת עדיין אי שם.

במערה הפנימית, שגם היא היתה מלאה עפר תחוח, ציפתה להם הפתעה מסמרת שיער, בתוך העפר היו פזורים שברי עצמות אדם בין שברי כלי חרס עתיקים. לכאורה הם עצמות מישראל שנקברו שם בתקופות שונות כפי שמובא במקורותינו.

הם נמנעו מלחפור פנימה בתוך העפר, שכן הזמן הלך ותם, שכן לקראת עלות השחר באים המוסלמים למערה ואם הם יגלו אותם בפנים אחת דתם... עומק המערה נשאר איפה

המנין

שלכם

סקירה על בתי המדרשות של אנ"ש ואלו שקבעו בהם מקום לתפילה לדורותם

פרק א' - עיה"ק ירושלים תובכ"א

העיר העתיקה (4)

ברסלב. עם היכנסם של אנ"ש לבית המדרש היוו אותו לביתם השני, בו עבדו את ה' ביום ובלילה גם נמסרו בו שיעורים תמידין כסדרן ע"י ר' אברהם שטרנהרץ.

המקום היה גם בית כנסת לכלל תושבי בתי מחסה. ביתו של הרה"ח ר' שמואל שפירא זצ"ל היה מתחת לבית המדרש.

המעברים מתחילים

ביהמ"ד עמד על תילו יותר מחצי שנה. בז' לחודש אייר באותה שנה, נכנס לבריתו של אברהם אבינו, היניק שמעון ישראל שפירא. תיכף אחר הברית נשמעה אזעקה, מיד רצו כולם למקלטים ואז נפל פגז על ביהמ"ד ובאחד מהקירות נפער חור גדול, מאז הפסיקו אנ"ש להתפלל שם, עד שבהמשך במלחמה בשנת תש"ח, נחרב קומת ביהמ"ד לגמרי. וכמה ימים אחריו גורשו תושבי העיר העתיקה, המבוגרים הובלו לשבי בירדן, הזקנים הנשים והילדים הובלו לעיר החדשה ושוכנו בקטמון והגישה לעיר העתיקה היתה חסומה עד שנת תשכ"ז.

כל אלה אזכרה, הלא למישמע און דאבה נפשינו שנאבד כל זה מאיתנו.

המצב כיום

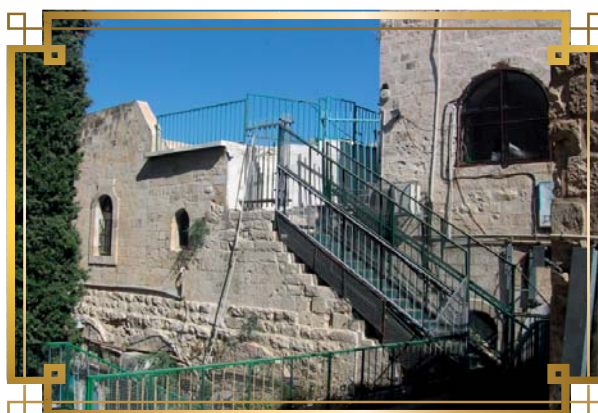
אחרי שחרור העיר העתיקה פעל ר' משה בורשטיין זצ"ל בכל מה שהיה בידו לקבל בחזרה את ביהמ"ד החרב, גם ביקש לפעול עבור זה מידידו ר' צבי אריה רוזנפלד זצ"ל ע"י קשריו בממשלת ארה"ב, ר' משה אמנם הצליח להשיג את מבוקשו אך לא בשלימות, היות שקומת ביהמ"ד נחרב לגמרי, קיבל במקום זאת את הדירה בקומה למטה שהיתה שייכת בעבר לר' שמעון דב קרישבסקי.

בית המדרש המרכזי דחסידי ברסלב - בתי מחסה

כפי שראינו במאמר הקודם, אור ר' אברהם שטרנהרץ מתניו לבנות ביהמ"ד קבוע לאנ"ש בכדי שיוכלו להתפלל בישוב הדעת, הזקנים שהתגוררו בבתי מחסה באותו הזמן, ביניהם ר' נתן בייטלמכר ור' שלמה ועקסלר ועוד, שהיה מאוד קשה עבורם להרחיק לכת עד לביהמ"ד לעלוב \ שער השמים, כנזכר בפרק הקודם, שמחו מאד לשמע הדברים ועודדו וחזקו את ר' אברהם על זה שיקים בית מדרש סמוך למקום מגוריהם, ואכן יגע ר' אברהם קשות בכדי להשיג הסכום הדרוש לקניית המקום, כאשר ר' שבתי טרביצקי מארה"ב (שהיה בעברו מתושבי אומן ונתקרב לברסלב) שלח לו סכום נאה עבור קניית בית המדרש.

בתי מחסה - בשנת תש"ח

המדרגות שמובילות למקום בו היה הביהמ"ד

לאחר שעלה בידי ר' אברהם להשיג את הסכום הדרוש ממה שאסף מאנ"ש ושנשלח מארה"ב, קנה מכולל (הו"ד) הולנד - דויטשלנד את בית מדרשם שבבתי מחסה בבניין הדרומי בדמי מפתח (לזכות רכישת דירה זו, זקופה גם קבלת המגרש עליו נבנה בית מדרשנו במא"ש, ועל כך עוד חזון למועד).

חנוכת הבית

ביום ב' דסליחות תש"ז. היתה חנוכת בית המדרש ולקראת ראש השנה תש"ח נכנסו אנ"ש ברגשי גיל ושמחה לבית מדרשם החדש. היה זה הבית הכנסת הראשון בעיר העתיקה שבעלותו היתה בידי חסידי

מיד בכניסתו קבע שלט בכניסה המנציח את קיומו של ביהמ"ש הישן וזה הנוסח: בית המדרש 'אור אברהם' דחסידי ברסלב נוסד בירושלים העתיקה תו"ת שנת תרס"ב (כמו

השלט שהתקין ר' משה בורשטיין

שראינו בפרקים הראשונים שבשנה זו נפתח לראשונה מניין של אנ"ש (ירושלים). ר' משה לא הסתפק בפתיחת ביהמ"ד ופתח שם כולל עם מספר אברכים חשובים הקיים עד היום בראשות בנו הרה"ח ר' דוד שליט"א המתחזקו.

ביהכ"נ המקורי נחרב, אך ההשראה נשאר ומביהכ"נ זה נפתחו בעיר החדשה כמה ביהמ"ד שקיימים עד היום בזכות מסירות נפשם של אלה. ועל כך אי"ה בפרקים הבאים.

מקורות: מורה דרך, אנשי הצדיק, הקלויז, 'כיסופים' מאת ח. בורשטיין.

<< המשך לקדושים אשר בארץ

כולו סלע, וכל המערות הם בחלל הסלע, ועל אותו פתח שבאמצע מונחים חתיכות ברזל עבים ביותר ואין אדם יכול לעשות כזה אם לא מלאכת שמים, ורוח סערה יוצא מן הנקבים שבין ברזל לברזל, ולא יכול היה לבא בנרות שם, והבין ששם האבות, והתפלל שם. וכשהיה שוהה על פי המערה היה רוח סערה יוצא ומשליכו לאחוריו".

כשלושים שנה לאחר מכן, מספר רבי שמואל בנו של רבינו שמשון משאנץ, כי הוא קיבל אישור מיוחד להכנס לתוך המערה:

"בא השוער בשבילנו, וירוצו כמו כ"ד מעלות במקום צר, אשר אין דרך לנשות ימין ושמאל, וראינו שם מקום בית המקדש, וראינו שם שלש ציונים..." לפי השערתי כוונתו למחילה המחברת בין גרם המדרגות לבין חדר הנרות, שבו ישנם שלש המצבות אותם הוא מתאר, אך לא גילה כמובן את המערה מתחת לחדר הנרות.

האם אכן זו מערת המכפלה

לסיום ניתן להעיר, כי לדברי רבי בנאה "כמידת החיצונה כך מידת הפנימית" אם הוא מתאר מציאות אמיתית ולא שזה גם חלק מהחלום כשיטת הגאונים, הרי שאין אפשרות להלום את המערה שנמצאה שהיא זו מערת המכפלה, שכן המערה הפנימית קטנה הרבה יותר מהמערה החיצונה.

גם מכח קושיא זו, וגם כמובן מאיליו לכל בר דעת, פשוט וברור שעדיין רחוקים אנו מלומר בפה מלא שהמערה שהתגלתה היא מערת המכפלה בה טמונים האבות הקדושים, אם כי יתכן מאד שהיא הכניסה והמבוא למערת המכפלה האמיתית שנמצאת עמוק עמוק מתחת לפני האדמה.

ויה"ר שזכות האבות והאמהות הקדושים יעמוד לנו להוושע בכל משאלות לבנו לטובה ולברכה, ובמהרה יזכור לנו ה' אלוהינו את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבע לאברהם אבינו וליצחק וליעקב ויגאלנו גאולת עולמים בב"א.

(חלק מהחומר והתמונות הם מתוך ספר "המערה" של מר נועם ארנון)

המכפלה שם העיר היום, ושם הבמה הגדולה שקורין ש' אברהם, והיא היתה כנסת היהודים בימי הישמעאלים, ועשו שם ששה קברים על שם אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאה (א"ה מכאן ראינו נוספת שהמצבות העליונות נעשו בזמנים קדומים בידי יהודים 'על שם' האבות), ואומרים לתועים (א"ה כוונתו לנוצרים) שהם קברי האבות ונותנים שם ממון. אבל אם יבוא יהודי שם שיתן שכר לשוער של מערה ופתח לו פתח ברזל שהוא עשוי מבנין אבותינו, וירד אדם למטה במדרגות ונר דלוק בידו וירד למטה במערה אחת ואין שם כלום, וכן השניה, עד שיבוא אל השלישית והנה שם ששה קברים וכו', ובמערה מדליקין שם עששית אחת בכל יום ויום ובכל לילה על הקברים, ושם חביות הרבה מלאות עצמות מישראל, שהיו מביאים שם מתייהם בימי ישראל, כל אחד ואחד עצמות אבותיו, ומניחין אותן שם עד היום הזה".

לפי תיאורו, הרי שהגויים היו ניגשים רק למצבות העליונות כפי שהם נראים כיום, והיהודים היו מורשים לרדת במדרגות, שם היו נכנסים במערה שאין בה כלום (כנראה חדר הנרות), וכן השניה (מתחתיה), עד המערה השלישית ששם מונחים האבות. כמו כן הוא מעיד על חביות רבות מלאות בעצמות מישראל. יצוין כי לפי עדותו אסור לכהנים להקל כלל להכנס לכל המבנה של מערת המכפלה, וכפי שהבאנו לעיל הרי גם בגילוי של שנת תשמ"א מצאו עצמות רבות בתוך המערה.

שנים ספורות לאחר מכן, בשנת ד' תתק"מ, מגיע לחברון רבי פתחיה מרגנשבורג (אחיו של ר"י הלבן מבעלי התוספות), והוא מספר את אותו תיאור כמעט:

"על המערה היכל גדול שבנה אברהם אבינו, ויש בו אבנים גדולות, שבע ועשרים או שמונה ועשרים לראש פינה, וכל אחת כמו שבעים אמות (א"ה כוונתו על גודל המבנה). ונתן למי שהמפתח בידו של המערה זהב, והביאו לבית קברי אבות, ופתח לו... והוסיפו לו עדיין עוד זהב להכניסו למערה, ופתח לו ואמר: מעולם לא הנחתי שום גוי להכנס בזה השער, והביא נרות והכניסו בפנים, וירד במעלות, וקודם זאת המערה מבחוץ ירדו בחמשה עשר מעלות (!), ובא לתוך מערה רחבה מאד, ובאמצע המערה פתח בקרקע והקרקע

אליכם אברכים אהובים ויקרים!

ברצוני להעלות נקודה אשר נתעוררתי אליה בזמן האחרון.

הבה נחשוב ונציץ רגע אחורנית, לא רחוק מידי ואף לא בהכרח על אנ"ש שכבר עברו לעולם שכולו טוב, אנשים שכל ימיהם עבדו לפרנסתם ועסקו בכל מיני השתדלויות ובהגיע הגיל שבו כבר עזבו את עבודתם הגשמי הרי שאנו רואים אותם מלאים מזון אל זון בכל העבודות הנשגבות אשר אנ"ש מלאים בהם כחצות, ותיקין, לימודים שונים ללא הפסק, וכו' ואף שאינם עפעס הויכע מלאכים רק בסך הכל פשוט'ע ברסלב'ר חסידים.

מה שאין כן בשאר חלקי היהדות לגווניה העשירים, הרי שיש את ה'עובדים', ה'מתמידים', ה'מתפללים', 'חבורות הקודש', 'מארי דחושבנא', 'דעם רבינ'ס יונגעלייט' וכל שום וחניכא דאית ליה לפי רבות החצרות כן רבות השמות אשר הם מהלכים בשבילי העבודה ועובדים את בוראם ביגיעה המשברת את כל הגוף, ויש לך את שאר ה'עמך' ה'ארבעטארערס' שהם אין להם בעולמם אלא חומריות וגשמיות ואין שייכים כלל לכל ענייני עבודת השם (ואיני מזלזל ח"ו בשיעורים קבועים שיש להם אמנם כל זה בגדר שיעור ואינו מקרבם לעולמה של עבודת ה' כפשוטה).

והסיבה לכך פשוטה וברורה כי רביה"ק כשגילה את עצותיו הנפלאים אמר בפירוש שהם שייכים לכל אחד ואחד מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין "כי דברי רבינו ז"ל הם כלליות גדול מאד, וכל תורה ותורה כלולה מכל התורה כולה ומכלליות ישראל ומכלליות כל הדברים שבעולם, וכל אדם כמות שהוא בין אם הוא בתכלית מדרגה העליונה בין אם הוא בתכלית דיוטא התחתונה, הכל כאשר לכל מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין כולם יכולים למצוא עצמם עם כל בחינותיהם בתוך כל תורה ותורה של רבינו הקדוש והנורא ז"ל" (מוהרנ"ת בהקדמת ליקוטי תפילות) ובזה אין שום חילוק בין האברך הלומד בכולל יום שלם או חצי יום. ובין החסיד העובד לפרנסתו בחנות או מפעל, לבין ה'עובד' בבית ה' ויגע בתורתו ובתפילתו וכו', הכל כאשר לכל שייך לכולנו ואין לאף אחד היכולת להתחמק מזה אם רצונו להיקרות על שמו של רבינו הק' הננמ"ח זיע"א ולהיכנס להיכלו בעלמא דקשוט. כידוע הסיפור מר' שמשון מהיער שבא בחלום לר' אברהם בערניו נכד רבינו ז"ל וגילה לו את אשר קרהו בעולם האמת, שנענה רבינו ואמר, היות שנמצא ברשותו פנקס ובו רשומים כל מקורביו, ואם גם שמו מופיע שם, אות וסימן הוא שהיה מקורב באמת אליו, כלומר שעסק בימי חייו בעבודת ה' ובספריו הק' ובעצותיו האמתיות באמת ובתמים, וכך יוכל להושיעו, ואכן שמו של ר' שמשון התנוסס בין מקורבי רבינו.

(מובא בספר באש ובמים פרק מ"ט, ובשיש"ק ה-ה-קז)

ולכן, איה"נ שגם אנ"ש יש להם את טרדותיהם, אבל כיסופיהם ורצונותיהם עולים עד שמי שמים וממילא בכל עת ורגע שהדבר מתאפשר להם הרי הם מטפסים ועולים בסולם העבודה. ואין מה לדבר בעת שאין להם כבר את הצורך בעיסוקים אלו וודאי שמקומם בין ה'עובדים' הגדולים ואין ביניהם כמלא נימה.

כלפי מה הדברים אמורים? הנה זכינו ובזמן האחרון ישנה התעוררות גדולה בין האברכים היקרים שיחיו על עניין התפילה וכבר זכינו לג' 'מעמדי' תפילה בכוח וממש המניין בוקע רקיעים כאשר ראינו ושמענו. אבל עכ"ז עדיין יש בליבי תמיהה גדולה על דבר זה כי איה"נ אם היינו מדברים בתקופה האחרונה בכל החבורות והיינו מייחדים את התקופה הקרובה על עניין זה וממילא נוצר הדבר שעלתה הדרישה מהאברכים לעשות מעמדים אלו והדבר הזה לא היה נעצר ומסתכם במעמדים הנ"ל הרי שעניין זה היה נשגב מאוד ואין נפלא כמוהו.

אבל דא עקא שנהיה מצב בין האברכים שהנה יש ימים מיוחדים שבהם אתה ברסלב'ר ומתפלל ברסלב'ר, אבל אין שום קשר בין זה לשאר הימים וכותלי השטיבלאך יוכיחו על כמות אנ"ש המתפללים שם בשאר הימים. ודבר זה אומר דרשני באופן מבהיל ביותר - על מה ולמה דבר זה אינו ממשיך ומ'מעמד' אחד נתקע יתד ופינה לכל יום ויום להתאגד ולהרים על נס את עניין התפילה שהיה סימן הזיהוי וההיכר של אנ"ש בכל הדורות הקודמים ותמיהה זו היא הן בשבת והן בחול וד"ל ואכמ"ל.

"אמר על דבר המנין מיוחד שהיה להם לאנשי שלומנו בנעמרום להתפלל שם ביחד ואחר כך נתבטל, אמר מי יודע מה היה אם היה מתקיים דבר המנין שלכם, המנין שלכם היה בוקע רקיעים."

ועתה להשלמת העניין ברצוני לגלות לך אברך יקר, דע לך! כי בשבועיים האחרונים זוכים האברכים שבמניין ותיקין בבית מדרשינו הגדול, להתאגד יחדיו מידי יום ביומו תחת העזר"נ הישן, למעמד בפילה בכוח יומיומי. מה אומר ומה אדבר, החיות שיש לאחר תפילה כזו, אין לשער ואין לתאר, יכלה הזמן ולא יכלו המילים, טעם גן עדן ממש! מתחילת התפילה ועד סופה מתפללים בקול ובכוח המעורר את הכוונה וב"ה שאט אט מצטרפים כלל המתפללים אלינו און די ווענט רודערן...

בא נא חבר יקר וחביב ותימנה גם אתה על לגיונו של מלך ועולמך תראה בחיך כפשוטו...

מינאי המנסה בכל עוז להתחדש עמכם בכלל עצות הצדיק...

שמואל דוד שטרנפלד

כלל האברכים מצטרפים לאלפי חסידי ברסלב בכל העולם כולו, המתחילים בימים אלו ללמוד ולעסוק בתורות דביה"ק, אשר השאיר לנו ברוב רחמיו, למען נתעורר משנתנו העמוקה ושיבקע גידי קשיות ליבנו.

בחודשים הקרובים נעסוק בעזהי"ת

בתורות ט' – תהומות יכסיומו

ותורה קי"ב – צוהר תעשה לתיבה

שכידוע יש להם שייכות ושניהם מקושרים לתורה ז' אשר עסקנו בה.

טייערער ברסלב'ר יונגערמאן!

התחדש עכשיו

קבע לך עת ללמוד תורות אלו וללכת אתם, ועזלמך תראה בחיך.

אפשר בתורות האברכים

ע"י המודעות המבשרות על המעמד הקרב ובא, וכן ההודעות הטלפוניות המזכירים כי אנו חסידי רבינו הק' שענינו - "גאר מיין זאך" הוא תפילה, ועלינו להתחדש ולהתחזק בעבודת התפלה כראוי.

יום ג' ר"ח סיון, ימים ספורים לפני קבלת התורה, בשעה 7.15 החלה התפילה בהתלהבות, בחיות, בכח ובנעימות. ההלל ותפילת המוסף, "ממש א מחיה", "הלואי כל יום..." - מתבטאים האברכים - הרי תפילה שכזו נותנת חיות לכל היום.

לאחר התפילה הסבו לסעודת ר"ח ליד שולחנות ערוכים כיד המלך, באויר הנח והזך ובאחדות נפלאה. במהלכה נשמעו דברים - על גודל החיוב והזכות להתפלל עם אנ"ש ועל עבודת התפילה במשנתו של רביה"ק - מפי הר"ר איתמר לייפער שליט"א (דבריו המלאים מתפרסמים בגליונינו), אח"כ בירכו ברהמ"ז בשמחה. האברכים

מהחומר, כי צריכים הרבה חיזוק לא להתייבש ולא ליפול בדעתו מכל המעברים הקשים, אלא לספר להשי"ת את כל הרדיפות שהמלך זקן וכסיל רודף אותנו, וכשנתנהג כך בעקשנות, לספר הכל אליו יתברך אזי 'אלוקים יבקש את הנרדף' ויצילנו ממנו.

אחר השיחה נעמדו לתפלת ערבית בהתלהבות ובהתעוררות רב, ובספירת העומר, ספירת יסוד שביסוד, היתמרו הלהבות וכל צופיך נשאו קול יחדיו בבכי וגעגועים לפני טהור עיניים יושב מרום, לטהרנו ולקדשנו בקדושתך העליונה, כשהספירה והצעקות נמשכים שעה ארוכה והאברכים אינם מסוגלים לעזוב את המילים המתחננות ועורגים ושואגים ככפירים, תתיר צורה.. ואטהר ואתקדש..

ניתן לשמוע את שיעורו של הרה"ח ר' אברהם יצחק כרמל בקו השיעורים של איחוד האברכים 02-6746108 שלוחה 1

מעמד תפילה בכח - 2

יום ד' דחווה"מ פסח. פניהם של האברכים היקרים קורנים מאושר כפול, הן נמצאים בימי חג הפסח הקדושים אשר בו הוציאנו ה' ממצרים, ואנו מצווים מפי התורה לשמוח, ככתוב "ושמחת בחגך". ועוד זאת נוסף, זה עתה הסתיימה המעמד תפילה בכח ובהתלהבות עם אנשי הצדיק, בבית המדרש הנקרא על שמו. וכדברי רבינו הק' שעיקר החיות מקבלים מהתפילה, אם כן לא פלא היא שמחתם הכפולה.

ימי החג עברו, אך טעמה הטוב של התפילה בכח לא פג, האברכים היקרים ביקשו "מי יראנו טוב", ולכך הוקבע לקיים שוב תפילה בכח ביום ראש חודש סיון - יום התחדשות הלבנה הרומז לתפילה (כמבואר בדברי מוהרנ"ת).

החל משבוע לפני ר"ח כבר התכוננו האברכים בצפיה לקראת התפילה בכח,

יסוד שביסוד

לקראת ספירת 'יסוד שביסוד' התאספו אברכי החבורות מירושלים ובית שמש לנסוע לציון בנימין בן יעקב הסמוך לכפר סבא.

בהגיעם לציון הק' נעמדו לתפילת מנחה. לאחר מכן התכבדו הציבור בגדולה לגימה שמקרבת.

בהמשך נשא דברים בהתעוררות רבה, הרה"ח ר' אברהם יצחק כרמל שליט"א והלהיב את האברכים, להשתוקקות להשי"ת ולהתעלות

ביתא חיי חזקה

קודם שיצא מברסלב לאומין להסתלק שם. בעת שיצא מפתח הבית ולחץ לעלות על העגלה. עמד אצל המזוזה והניח ידו על המזוזה. ענה ואמר להעולם:

תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד

כי אם תתפללו בכוונה אולי תוכלו להמשיך אותי לבוא עוד הפעם.
(ה"י מוהר"ן נסיעתו לארץ ישראל)

ביום השישי - ב' תמוז

בבית מדרשו הגדול - 7:15 ברפות

ביתא חיי חזקה

כי עיקר החיות מקבלין מהתפלה. כמו שכתוב:
"תפלה לאל חי".

ובשביל זה צריך להתפלל בכל כוחו

כי כשתתפלל בכל כוחו ומכניס כוחו באותיות התפלה, אזי נתחדש כוחו שם, בבחינת: "חדשים לבקרים" וכו'.

(ליקוטי מוהר"ן ט')

ביום השישי - ב' תמוז

בבית מדרשו הגדול - 7:15 ברפות

ביתא חיי חזקה

דע,

שעיקר התחברות ודביקות להשם יתברך הוא על ידי התפילה ... וזה שמתפללים בכח, בזה נותן כח בתפילה להתחזק כנגד מלכות הרשעה לצאת מגלותא.

זה: חנו עז לאלקים על ישראל גאולה. כד הנאמר: היינו מלכות הרשעה. גוברת על ישראל, התיקון לזה - שתתפללו בכח ותחזקו את אלקים. (ליקוטי מוהר"ן תניינא פ"ד)

ביום השישי - ב' תמוז

בבית מדרשו הגדול - 7:15 ברפות

להולכים בתורות ה', הרוצים להימנות על הכתה האהובה על רבינו ז"ל אלו שאפויים בלבו. והתחילו לעסוק בתורה הזמנית, תורה ט' - "תהומות יכסיומו" ותורה ק"ב - "צוהר תעשה לתיבה". כשרוח ההתחדשות בעבודת התפילה מנשבת באויר, דבר בעתו מה טוב, לעסוק בתורות אלו המדברים מעיקר חיותו של איש הישראלי - התפילה. הצטרף לעוסקים בתורות רבינו ועולמך תראה בחיך.

אברך יקר

פעילויות ותוכניות רבות אינם יוצאים לפועל - אך ורק מחמת חוסר בפעילים. באם הנך מוכן להיות חזק ברצון ובטירחה לכבוד עניני רבינו הק', פנה אל ר' אליעזר זוסיא גודלבסקי

05484-40814

וזכות הרבים יהא תלוי בך!

תתפללו בכוונה אולי תוכלו להמשיך אותי עוד הפעם".

ואכן ביום השישי בשעה היעודה החלה התפלה בכח, בחיות וב'ברען' כשהקול והרעמים הולך וחזק.

לאחר התפילה נטלו ידים לפת שחרית מכובדת, נשא דברים חברינו ר' א.מ. מנדל פיין בחשיבות התפלה בבית מדרש הנקרא ע"ש רבינו הק' דוקא. ובמעלת ההתקשרות לצדיק ובפרט בתפילה.

סעודה שלישית לחבורות

כדי לתת פנים מחודשות לחבורות השבועיות, וכדי לחדד חשיבות הזמן והזמירות בסעודה שלישית, החלו ב'איחוד' לארגן סעודה שלישית לכל חבורה.

בעת רעוא דרעוין מתאספים בני החבורה בבית אחד החברים, נוטלים ידים לסעודה, שרים זמירות בנעימות ובשלוה, דיבורים בליקוטי מוהר"ן משמיע ראש החבורה, ולאחר ריקוד עליו מתפללים מעריב.

לע"ע התקיימו בחבורת יום שני, עם ר' שמעון צבי שפירא, ובחבורת יום רביעי, עם ר' ראובן שיף. האברכים קיבלו התחזקות והתחדשות עצומה ומציינים שכזו התרוממות בזמירות סעודה שלישית לא זכו כבר זמן רב.

כעת עמלים ב'איחוד' להמשיך את הפעילות בחבורות הנוספות.

'מעמד תפילה בכח'

מידי יום ביומו

במניין ותיקין בבית מדרשו החל להתקייים 'מעמד תפילה בכח' מידי יום ביומו, האברכים מתקבצים בצד דרום תחת העז"נ, כ-35 דקות לפני הנץ מתחילים הודו בצוותא, מרימים קולם בכח בתפלתם וצהר תיבות התפלה מאירה את כל העולם. אברך יקר, הצטרף גם אתה ללגיונו של מלך.

המעוניינים לקבל תזכורת לפנות בוקר, נא ליצור קשר במס': 05832-50148

ההולכים בתורת ה'

עם התחדשות כלל אנ"ש לילך עם התורות הצטרפו אברכי החבורות

יצאו מחוזקים ומחודשים בעבודת התפילה כיאות לברסלב'ר חסידים.

'מתאחדים בעבודה' פעם

שלישית

כחסידים ההולכים בתמימות אחר דברי רבם, המשיכו באיחוד זה הפעם השלישית להתחזק בענינו של רבינו הק' "דעם רבי'נס זאך" שבעבודה חולקים עליו, ה"ה התפילה, העומדת ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בהם.

הנה כי כן הוחלט כי הפעילות החודשית לחודש תמוז תהיה שוב, מעמד תפילה בכח. המעמד הקובע ליום השישי, מפני שאז נפחתים הטרדות שקיימים בכל יום, ואין סיבה למחר.

עוד מהשבת שלפניו צעקו המודעות את שיחתו של רבינו הק': "תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד! כ"א

תוכן דברי הר"ר איתמר לייפער שליט"א ב"מעמד תפילה בכח" - ר"ח סיון

קודם צריכים לפתוח בכבוד אכסניה, ה"ה החברים העסקנים שסדרו את התפילה בכח והסעודת ר"ח, כידוע שכל דבר שבקדושה שעושים, בא בהרבה טרחה ויגיעה, בפרט בענייני רבינו ז"ל, ורבינו ז"ל ודאי ישלם להם כפלי כפלים ברוחניות וגשמיות.

ב"ה מתכנסים אנו זה הפעם השלישית מתחילת זמן קיץ, התכנסנו בל"ג בעומר ואחריו בספירת יסוד שביסוד, הרי כל העניין של סוף ימי הספירה זה עניין של 'אנן בחיבותא תליא מילתא', כי בהתחלת ימי הספירה יש העניין של 'וספרתם לכם' שמוהרנ"ת מאריך שכל אחד יש לו העבודה שלו ולא להסתכל על השני, זה מעשה שלי וזה מעשה שלו, כי כל עבודת ימי הספירה הוא לתקן הצמצום, דהיינו הכלים, שכל אחד יש לו הצמצום שלו, ואחד היה אברהם, לא כמו מאכל בהמה כי בהמה אין לה עניין פרטי לכל בהמה, דהיינו שקרבן עומר הוא להניף המאכל בהמה לצאת מבהמה לאדם - להבין שיש לי עבודה פרטי, וע"כ בפסח לא קיבל רבינו ז"ל אורחים אצל הסדר כידוע, וגם נוהגים שלא אוכלים בחוץ (-) מ"מישט זאך נישט") ואולי מזה נשתלשל הטעות של תלמידי ר"ע שהיה ביניהם פירוד יותר מדי, וע"כ אח"כ יש ל"ג בעומר שהוא בחי' 'אנן בחיבותא תליא מילתא'. והיום בר"ח סיון הגיעו כלל ישראל להר סיני 'ויחן שם ישראל' ודרשו חז"ל 'כאיש אחד בלב אחד' כי כמה שמתקרבים יותר לשבועות שהוא בחי' הילולת משה רבינו - כי משה רבינו גימ' תרי"ג - יש יותר הבחינה של אהבת חברים, כי כל הכח של אהבת חברים מגיע מהצדיק שכולל כל הס' ריבוא נשמות ישראל יחד, וע"כ העולם יתמהו על אהבה שבין אנשי הצדיק.

והנה רבינו ז"ל ציוונו על אהבת חברים ואמר שנתקבץ ביחד ונתפלל בכוונה ועי"ז נוכל להמשיך אותו, עוד אמר 'המניין שלכם בוקע רקיעים' ויש לדייק בלשון 'המניין שלכם' ואילו על ר"ה אמר רבינו ז"ל 'הר"ה שלי עולה על הכל'. למה לא אמר המניין שלי או שלנו, מהו הלשון המניין "שלכם"?

ואולי אפשר לבאר ע"פ מה שאמר רבינו ז"ל 'איך אן אייך

קען נישט, איר אן מיר קענען אייך נישט' בלי הר"ה איננו יכולים. כי יש מצד אחד עניין של ר"ה שלי, כל העניין שלי הוא רק ר"ה, אם להתפלל אם שלא, העיקר להיות אצלי בר"ה, אבל העבודה שיש בתפילת אנ"ש במשך השנה ביחד, זה עבודה שלנו שע"ז נותנים כח לרבינו ז"ל (הביאו לי אבנים וסיד ואני בונה בנינים נפלאים) וע"כ זה נקרא המניין שלכם.

ר' לוי יצחק בנדר כותב במכתב (הובא בתמימי דרך מכתב צ"ז): "דרתי באומן יותר מעשרים שנה, ולא התפללתי בשום פעם רק בביהמ"ס שלנו, אפילו כשגברו מלכות הרשעה ולקחו ביהמ"ד שלנו, אעפ"כ לא התפללנו רק ביחד, אפילו שהיה הקור גדול והשלג כל כך קומת אדם, במסירת נפש הלכנו להתפלל ביחד עם אנשים שמקשרים עצמם קודם התפלה לרבינו ז"ל".

והנה למעשה רואים שאצל הרבה מאנ"ש יש קצת זלזול בנושא של "המניין שלכם", ולא נזהרים דווקא להתפלל עם אנ"ש. ואולי, לפי מה שאמרנו שהיות וזה עבודה שמתחיל מצדנו שאנו צריכים לתת כח לרבינו ז"ל, וע"כ יכול להיות שכיון שלא מרגישים בזה קירבה לרבינו ז"ל כמו שמרגישים לימוד ספרי רבינו הק' למשל, כשמגיעים להתפלל יחד, כי אדרבה זה עבודה שמתחיל מצדנו כי זה "המניין שלכם" וזה עבודה שלנו, וע"כ יכול להיות שנכנס זלזול בזה, כי אברך לא מרגיש איך התקרבותי לרבינו ז"ל ע"י תפלה עם אנשיו דוקא, אבל למעשה הוא להיפך שע"י שאנו משתדלים להתפלל יחד, ההתקבצות יחד והתפלה שלנו בוקע רקיעים ונותנים הרבה כח לצדיק לעשות העבודה בשבילינו לתקן נשמתנו מכל סיג ופגם וכו'.

והנה עכשיו מגיע חג השבועות, ומוהרנ"ת כותב שכל שנה בשבועות צריכין להמשיך מהצדיק תורות ועצות חדשות איך לקיים התורה, כי התורה כבר קיבלנו ממשה רבינו, רק העיקר הוא קיום התורה שצריכים להמשיך בכל שנה ע"י הצדיק בחי' משה שממשיך עצות חדשות, והנה כפי שנכין עצמנו לחפש את הצדיק ולקיים עצותיו נזכה לקבל בחג השבועות העצות לקיום התורה עד שנזכה להיות כרצון השי"ת ונזכה לקרב ביאת המשיח בב"א.

סימן טוב ופזל טוב

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שלוחה בזאת קדם ראש החבורה המסור, להאיר דרכינו בבהירות נפלאה בדרכי רביה"ק הנגמ"ח זיע"א ובקיום עצותיו הקדושות, מראשי ומנהלי חבורותינו הק' בכל כחו ואונו, עומד לימין איחוד האברכים בעצה ובמעש ועמוד התווך בכל הפעילויות

הר"ר ראובן שיף שליט"א

לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בתו תחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד רבינו הק', מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא. ויעמוד לו זכות רבינו הק' להתברך בשפע ברכה והצלחה ברו"ג, ולראות ברכה בעמלו לתפארת שם הצדיק.

המברכים מקרב לב ונפש

חבורת יום רביעי

איחוד האברכים

פזל טוב וגדל יאה

מקרב לב פנימה, נשגר בזה ברכת מזל טוב חמה ולבבית קדם ידידנו היקר העומד לימין גליונו בעצה ותושיה מאז היווסדה, ואף מכבדנו מפרי עטו בקביעות במאמרים מחכימים ומעשירים

הר"ר שמואל מאיר חשין שליט"א

לרגל השמחה במעונו בנישואי בתו תחי'

יתן ה' שובע שמחות באהלו, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו, להמשיך בפעליו הברוכים לכבוד רבינו הק', מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא.

המוקירים ומברכים

המערכת

איחוד האברכים

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

ברגשי גיל ושמחה נשגר ברינה ובתורה ברכת מזל טוב לחברינו היקר, אוצר כלי חמדה, ארי שבחבורה, העוסק ללא לאות למען הצלחת איחוד האברכים בכלליות והצלחת הגליון בפרטיות למען לא יחסר המוגן

ה"ה האבדך המופלג

הר"ר אברהם יצחק בלום שליט"א

לרגל הולדת הבן למזל"ט

כה יתן ה' וכה יוסיף, שמחה ונחת ישרה תמיד באהלו, ויזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעש"ט ע"פ דרך רביה"ק, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מוגנת ומכל יו"ח מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא ובכל אשר יפנה יעשה ויצליח, אמן

המברכים בכל לב

איחוד האברכים

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

ברגשי גיל ושמחה נשגר ברינה ובתורה ברכת מזל טוב לחברינו היקר, אוצר כלי חמדה, ארי שבחבורה, העוסק ללא לאות ימים ולילות למען הצלחת איחוד האברכים

ה"ה האבדך המופלג

הר"ר נחמן פראנק שליט"א

לרגל הולדת הבת למזל"ט

כה יתן ה' וכה יוסיף, שמחה ונחת ישרה תמיד באהלו, ויזכה לגדלו לתורה ולחופה ולמעש"ט ע"פ דרך רביה"ק, לרוות מלא חפניים נחת דקדושה מוגנת ומכל יו"ח מתוך הרחבת הדעת וסייעתא דשמיא ובכל אשר יפנה יעשה ויצליח, אמן

המברכים בכל לב

איחוד האברכים

נא להיעזר על הברכה

חברינו וידידנו היקרים שיחי' אשר הרימו את נדבת לבם עבור
הוצאות הגליון

ר' אברהם יצחק בלום הי"ו
לרגל השמחה בהולדת הבן
למזל"ט

ר' נחמן פראנק הי"ו
לרגל השמחה בהולדת הבת
למזל"ט

ר' יהושע יהונתן דרוק הי"ו
לע"נ זקנתו האשה הצדקנית
מרת אסתר רחל ב"ר דוב בעריש רובינשטיין ע"ה

כוס תנחומין

ברגשי צער ויגון, משגרים אנו
בזאת כוס תנחומין
לחברינו היקר

ר' בן ציון גריזולט הי"ו
היושב בעמק הבכא
על פטירת אביו
ר' ישראל ז"ל

יה"ר שלא ישמע עוד שוד
ושבר בגבולינו, ומן השמים
תנוחמו, בתוך שאר אבלי ציון
וירושלים ולא תוסיפו לדאבה
עוד. אמן

איחוד האברכים הצעירים

לתרומות והנצחות בעת שמחה או לעי"נ
נא לפנות לר' אברהם יצחק בלום, 05485-61903

אכרך יקר, קח חלק בהוצאות הגליון וזכה לך ולחבריך!

התורה הזמנית

תורות ט' - קי"ב

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שלוחה בזאת לחברינו היקרים

ר' שמואל שלמה
בלוי
להכנס הבן לעול
תורה ומצוות

ר' יצחק ויינשטוק
ר' זאב ברנשטיין
ר' שמעון ברמ"ד שפירא
ר' דוד קורנהויזר
ר' ישראל טנג'י
לנישואיהם

הרה"ג ר' נחמן נתן
וויינשטוק
ר' ראובן שיף
ר' שמואל מאיר חשין
ר' יואל משי זהב
ר' אברהם זאב שפירא
לנישואי צאצאיהם

ר' שמואל שלמה בלוי
ר' דוד גרינוולד
ר' אברהם שלומוביץ
לאירוסים צאצאיהם

ר' ישראל יצחק ברוין
ר' מאיר רוזנבוים
ר' נחמן פראנק
ר' יחיאל צוקר
להולדת הבנות

ר' אברהם יצחק בלום
ר' שמואל בר"נ שפירא
ר' משה לייפער
ר' לוי יצחק הרשקוביץ
ר' יצחק פיליפ
ר' יהודה קלר
ר' אברהם גולדברג
ר' נתן וולרשטיין
ר' יעקב פיל
להולדת הבנים